

Factsheet Leghennen

De belangrijkste verschillen

	Gangbaar scharrelei	Beter Leven 	Beter Leven 	Beter Leven
Oppervlakte binnenruimte	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	6,7 hennen per m ² ¹
Overdekte uitloop	x	✓	✓	✓
Vrije uitloop naar buiten	x	x	✓ 1 hen per 4m ² ²	✓ 1 hen per 4 m ² ³
Maximum groepsgrootte	x	6.000 hennen	6.000 hennen	6.000 hennen
Verbod op snavelkap	x	x	x	✓
Afleidingsmateriaal	x	✓	✓	✓

1. *Biologische producten krijgen automatisch het Beter Leven keurmerk met 3 sterren. Deze criteria zijn vastgesteld door Skal. Hierbij hebben de kippen een minimaal oppervlak van 6 hennen per m².*
2. *De weide mag opgesplitst worden om het gras de tijd te geven om te groeien. In dat geval geldt een minimum van 2,5 m² per hen.*
3. *Bij Rondeeleieren geldt een minimum van 216 m² vrije uitloop naar buiten. Hier is de ruimte namelijk precies ingericht naar de behoefte van de hennen, zodat deze optimaal wordt gebruikt.*

Achtergrondinformatie

Meer ruimte

Bij het Beter Leven keurmerk hebben de kippen voldoende ruimte om alle gedragingen te kunnen uitvoeren en in alle behoeften te voorzien. Ze leven met 6 tot 9 kippen op één vierkante meter, in een maximum groepsgrootte van 6.000 dieren. In gangbare bedrijven leven 9 kippen op één vierkante meter.

Binnenruimte

In de avond gaan de kippen graag hoog op stok. Ze zijn dan een minder makkelijke prooi voor roofdieren, wat ze een veilig gevoel geeft. Daarnaast leggen kippen hun eieren graag in een beschutte, schemerige ruimte met extra privacy. Om in deze behoeften te voorzien, staan in het binnenverblijf meestal stellages van twee tot drie niveaus. Hierin zijn nestkasten, zitstokken, drinknippels en voerbakjes verwerkt. In en onder de stellages is het een stuk donkerder. Hier wordt de ruimte verlicht met rode schemerverlichting.

Vrije uitloop

Legkippen bij het Beter Leven keurmerk hebben een extra overdekte uitloop met frisse lucht. Kippen met Beter Leven keurmerk met 2 en 3 sterren hebben daarnaast ook een vrije uitloop naar buiten. Hierin mogen ze minimaal 8 uur per dag rondscharrelen. Kippen zijn van oorsprong bosdieren. Een groot en open weiland zullen ze daarom niet gebruiken. In de vrije uitloop staat daarom extra beschutting in de vorm van bomen, struiken en camouflagenetten. Bij gangbare vrije uitloopbedrijven is extra beschutting niet verplicht. Gangbare scharrelbedrijven hebben geen (overdekte) uitloop.

Verenpikken en kannibalisme

Verenpikken is een erg lastig gedragsprobleem. Zacht verenpikken naar de veren van een andere kip is normaal sociaal gedrag van kippen. Maar door verveling, een grote groepsgrootte en weinig bewegingsruimte kan dit zachte verenpikken doorslaan naar intensief pikken. Op den duur leidt dit tot kale plekken en verwondingen aan kammen, lellen en cloaca. Het is lastig om dit gedrag volledig te doen verdwijnen. Om verenpikken te voorkomen, wordt in gangbare bedrijven het licht gedimd. Bij het Beter Leven keurmerk is dit niet toegestaan. Daarnaast worden de snavels van de kippen gekapt. Dit is bij legkippen met Beter Leven keurmerk met 3 sterren echter niet toegestaan. Bij het Beter Leven keurmerk wordt verenpikken zo veel mogelijk voorkomen met behulp van extra afleidingsmateriaal, meer bewegingsvrijheid, frisse lucht in de vrije uitloop en een natuurlijk dag- en nachtritme.

Afleidingsmateriaal

Van nature brengen kippen een belangrijk gedeelte van de dag door met het zoeken van voedsel, scharrelen en stofbaden. Bij het Beter Leven keurmerk wordt hier extra aandacht aan geschonken. De pluimveehouder strooit dagelijks graan rond in de stal. Daarnaast krijgen de kippen stobalen, waar ze bovenop kunnen zitten om strootjes eruit te pikken en vervolgens helemaal uit elkaar te halen. Ook is de stal ingestrooid met vers stro, houtkrullen of zand zodat de kippen kunnen scharrelen en stofbaden kunnen nemen. Daarnaast krijgen de kippen pikstenen waaraan de kippen hun snavels en nagels slijten.

Dag- en nachtritme

Natuurlijk licht en een normaal dag- en nachtritme heeft een grote positieve invloed op het welzijn van kippen. Voor kippen is goed licht zelfs belangrijker dan reuk en gehoor. Kippen kunnen de flikkeringen van kunstlicht waarnemen. Hoog frequent licht is bij het Beter Leven keurmerk daarom verplicht. Dankzij daglichtplaten in het dak komt het daglicht naar binnen. Naast licht is een donkere periode ook belangrijk. De kippen hebben in ieder geval 8 uur per dag een aaneengesloten donkere periode, voor een goede nachtrust en een natuurlijk dag- en nachtritme.

Gezondheid

Een vaste pluimveedierenarts stelt samen met de pluimveehouder een gezondheidsplan op, waarin de doelstellingen voor beheersing en reductie van ziekten worden vastgelegd. De dierenarts komt minstens eens per maand op het bedrijf voor een algemene controle. Een keer per jaar wordt het hele gezondheidsbeleid geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Daarnaast worden de kippen waar nodig ingeënt tegen een aantal veel voorkomende ziektes zoals salmonella. Wanneer dieren in staat zijn om hun natuurlijke gedrag te vertonen, is de kans op gezondheid- en welzijnsproblemen een stuk kleiner.